

Reactie gemeente 's-Hertogenbosch internetconsultatie *Wijziging van de Participatiewet in verband met het op onderdelen in balans brengen van de wet tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving*

's-Hertogenbosch, 24 juni 2023

Algemene reactie op de consultatie

Overwegend zijn wij positief gestemd over de voorgenomen maatregelen binnen de *Participatiewet in balans*. Het ministerie laat met de voorgenomen maatregelen expliciet zien dat de professional de ruimte mag/moet nemen om de Participatiewet aan te laten sluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van de mensen voor wie zij bedoeld is. Enkele jarenlange discussiepunten worden weggenomen met de voorstellen wat zowel duidelijkheid geeft aan de bijstandsgerechtigde als de uitvoerder van de wet. Meerdere maatregelen zijn binnen onze organisatie al jaren ingebed in de uitvoeringspraktijk zoals een giftenvrijlating, geen kostendeling bij tijdelijk verblijf en maatwerk bij het opleggen van de zoektermijn. Wij zijn verheugd te lezen dat het ministerie gemeenten met deze maatregelen aanspoort om maatwerk te bieden waar de standaard niet toereikend is.

Wij zijn extra positief gestemd over de maatregelen:

- Verruimen (en met name vereenvoudigen) van de bijverdiengrenzen
- Maatregelen om werk te stimuleren: een automatische verrekening van inkomsten, wijzigingen in het transactiesysteem & een technische aanwijzing op het verrekenen van vakantiegeld.
- Norm voor een bijstandsgerechtigde met een niet-rechthebbende partner

Op deze onderdelen ervaren wij in de uitvoering al langere tijd onduidelijkheid, onbegrip en discussie met de bijstandsgerechtigde. Een vereenvoudiging van de wetgeving op deze onderdelen zal zeer bijdragen aan de begrijpelijkheid en uitvoerbaarheid van de wet.

Als algemene kanttekening bij de titel van de consultatie willen wij benoemen dat maatregelen binnen de Participatiewet slechts in beperkte mate zullen bijdragen aan de bestaanszekerheid van de burger. Voor een verbetering van de algehele bestaanszekerheid dient ruimer dan de sociale zekerheidswetten gekeken te worden waarbij wij expliciet het huidige belastingstelsel willen benoemen.

Bufferbudget

Binnen het streven naar vereenvoudiging van de Participatiewet vinden wij één onderdeel niet passen: het bufferbudget. Wij sluiten ons volledig aan bij eerdere kanttekeningen die zijn geplaatst door VNG bij dit onderwerp. Het bufferbudget is complex te begrijpen voor zowel de bijstandsgerechtigde als voor ons als uitvoerende partij, is slecht uitvoerbaar doordat signalering op inkomensschommelingen lastig is en de beoordeling van de hoogte van het bufferbudget is zeer arbeidsintensief.

Daarnaast zijn wij van mening dat het bufferbudget als oplossing moet fungeren voor een probleem dat elders ligt en tevens al opgepakt wordt in andere voorgenomen maatregelen. Door automatische inkomstenverrekening aan de hand van gegevens van de polisadministratie mogelijk te maken, de voorgestelde wijziging in het transactiesysteem en een technische aanwijzing te geven op het verrekenen van vakantiegeld (en op de eindejaarsuitkering en het Individueel Keuzebudget) creëert men minder schommelingen in

het totale inkomen van de bijstandsgerechtigde waardoor meer zekerheid ontstaat over dit inkomen.

Verruimen van de bijverdiengrenzen

De beoordeling tot verlengen van de inkomensvrijlating betreft een individuele toets. Dit vraagt meer capaciteit vanuit de uitvoering om de individuele beoordelingen te verrichten.

Uitwerkingen bij AMvB

Er wordt op diverse plekken gesproken dat dingen “bij algemene maatregel van bestuur verder worden ingericht. Voor dat soort bepalingen is het lastig om daar nu iets van te vinden aangezien het niet bekend is wat die algemene maatregel van bestuur inhoudt.

Maatschappelijke Participatie

Voor doelmatigheid is de grootste aanpassing het toevoegen van ondersteunen naar maatschappelijke participatie niet gericht op arbeidsinschakeling.

De Participatiewet is bedoeld voor iedereen die kan werken, maar het zonder ondersteuning niet redt. Verandert dat met deze toevoeging? Of hoort de doelgroep die niet kan werken, maar wel kan participeren niet eigenlijk thuis onder een andere regeling, die niet op ondersteuning naar werk is gericht zoals bijvoorbeeld de WIA, Wajong of WMO?

Wij juichen meer aandacht voor maatschappelijke participatie toe gezien de zwaarder wordende doelgroep. Inzetten op maatschappelijke participatie kan veel toegevoegde waarde hebben en veel mensen kunnen mede daardoor soms toch de stap naar werken zetten. We zien echter ook dat deze doelgroep vaak een grote afstand tot participatie heeft. Ondersteuning en begeleiding vraagt veel tijd en aandacht. Hopelijk wordt daar in de beleidsontwikkeling en in de beoordeling van de financiële haalbaarheid voldoende rekening mee gehouden. Wij vragen dan ook aandacht voor de eerder geplaatste opmerkingen vanuit VNG omtrent de financiële haalbaarheid van de Maatschappelijke Participatie.

Juridische bevindingen

1. De aangepaste versie van M luidt: artikel 24 sub c PW: “jonger is dan 21 jaar, gelijk aan 50% van de norm, bedoeld in artikel 20, eerste lid, onderdeel a PW” Dit zou dus neerkomen op 50% van € 295,20 (zijnde € 147,60). Naar ons oordeel zou het aspect “gelijk aan 50% van” aangepast moeten worden naar iets in de trant van “jonger is dan 21 jaar, gelijk aan de norm, bedoeld in artikel 20, eerste lid, onderdeel a, en indien van toepassing de aanvullende bijzondere bijstand benoemd in artikel 12 PW.”
2. Art 24a PW: Hoe wordt verantwoord dat deze persoon uiteindelijk een hoger inkomen heeft dan de persoon die wel gewoon aanspraak maakt op ALO-kop? De ALO-kop ligt lager dan 20% van de gehuwdennorm.